

NIEUWSBRIEF

Peregrijn

voegelwerkgroep middenbrabant
september/oktober/november

nummer **38**

eindredactie jan van rijsewijk

steljevoor

Afgelopen periode hebben zich vier nieuwe leden aangemeld. Allemaal hebben ze de 'Vogelcursus voor Beginners' gedaan. Enkelens stellen zich hier aan u voor.

Louis van Keulen

Hallo, mijn naam is Louis (van Keulen). Ik ben 62 jaar, ruim 38 jaar getrouwd met Marjan. We hebben 2 kinderen die beide getrouwd/samenwonend zijn en inmiddels 4 kleinkinderen. Mijn hele leven woon ik al in Udenhout en dat zal, als het aan mij ligt, ook niet anders worden. Ruim 43 jaren ben ik nu werkzaam in de accountancy. Sinds enkele jaren niet meer full-time en er komt wat meer tijd voor andere dingen zoals tuinieren, wandelen, koken etc.

Zelf vind ik dat ik een meer dan gemiddelde interesse heb voor natuur en geschiedenis.

De cursus van de vogelwerkgroep, begin 2017, leek me een goede manier om de kennis/interesse voor natuur/vogels te verdiepen. Is me ook erg goed bevallen, zeker de excursies die leerzaam maar ook gezellig waren. Vanuit de cursus heb ik enkele van de maandelijkse bijeenkomsten van de vogelwerkgroep bijgewoond. Ik heb mezelf aangemeld als lid om op die manier mijn interesse en kennis van de vogelwereld geleidelijk te vergroten. In eerste instantie vooral in de directe omgeving. Tijdens de excursies en de bijeenkomsten heb ik wel gemerkt dat ik er nog veel van kan opsteken.

Marianne Bertens

61 jaar geleden ben ik geboren en opgegroeid in bosgebied bij Tilburg. Er was al jong belangstelling voor de vogels maar in die tijd waren we anders met de natuur bezig; een jonge kauw africhten, mussennesten uithalen enz. Sinds 40 jaar woon ik in Udenhout, ben getrouwd met Henk en moeder van 4 kinderen die al het huis uit zijn. Afgelopen jaar heb ik deelgenomen aan de Vogelcursus in Udenhout. Mijn belangstelling en kennis van de vogelwereld zijn weer aangewakkerd. Ik heb me na de cursus als lid van VWG aangemeld en deze zomer geholpen bij het inventariseren van gierzwaluwnesten in Oisterwijk. Komend jaar ga ik de vogelcursus van het IVN in Oisterwijk volgen, daar hoop ik nog meer kennis van de vogels hier in de omgeving op te doen. Als ik stop met werken denk ik aan vogelvrijwilligerswerk,

maar voorlopig ben ik nog druk met m'n baan als activiteitenbegeleider in de ouderenzorg, m'n huishouden en de tuin.

Martien Verstijnen

*Beste vogelliefhebbers,
Ik zal mij even voorstellen. Ik ben Martien Verstijnen en ik woon in Udenhout.
Sinds 2 jaar ben ik met pensioen en voor mijn pensionering heb ik vele jaren bij het Kadaster gewerkt.
Ik ben bij de vogelwerkgroep gekomen om meer over vogels te leren en dan met name het zien of horen wat voor vogel er vliegt of in de bomen zit. Verder wandelen wij graag in de bossen rond Udenhout en meestal wist ik dan niet wat voor vogel we hoorden en omdat ik nu meer tijd heb, ben ik in het voorjaar de vogelcursus met veel plezier gaan volgen.*

excursiedeliereman

Op zaterdag 23 september gingen we met 12 mensen op excursie naar de Liereman in Oud-Turnhout. Victor kende dit gebied al langer en deed de rondleiding.

- **Nico Hilgers**

Aanwezig waren Aad, Dory, Nico, Mariës, Fred, Victor en zijn zoon Yannick, Louis van Keulen, Peter Slingeland, Hans Smulders, Gerrie Segers en Frans Schelle, de laatste helaas verloor ons en de rest hem, uit het oog.

Victor leidde ons door een afwisselend terrein en wees ons op het terreinbeheer dat er door vrijwilligers gedaan wordt. Oude en jonge hei, soms begraasd, maar ook sommige stukken al langere tijd niet. Daar zag je bv. heel veel brem tussen de heide; iets wat je bij ons eigenlijk nooit ziet. Op andere plaatsen weer mooie bloemrijke weilanden met een prachtig vegetatiedek waar de blauwe knoop in volle bloei stond. Opvallend veel vlinders, Dagpauwoog, Atalanta, Witjes en Gehakkelde Aurelia vlogen erop. Het weer was erg lekker en we werden dan ook verrast door nog uitbundig zingende boomleeuweriken. Groene specht liet zich nog horen en we kregen van dichtbij kuifmezen te zien. De echte Vlaamse (!) Gaaien lieten zich natuurlijk goed zien. Verder liet Fred ons kennismaken met eetbare paddenstoelen. Eekhoortjesbrood en Berkenboleet stonden er volop.

Victor bracht ons ook nog naar een bijzonder info-bord aan de rand van de hei dat verticaal uit de grond getrokken werd. Aan de ene kant zat een echt metershoog profiel een podzolbodem met uitleg. Aan de andere een mooie visualisatie van hoe hier de eerste bewoners geleefd hebben. Het bord wordt met mechaniek omhooggehouden omdat je op een plateau staat terwijl je naar het bord kijkt; loop je van het plateau af, zakt het info-bord weer verticaal in de grond! Dit had niemand van ons ooit eerder gezien.

De wandeling terug, ging over een zandpad met aan de ene kant de landbouwenclave met aardappels en mais en aan de andere kant schaallanden langs het natte deel van de heide. Om toch een indruk te krijgen van de andere helft van de Liereman: het natte deel klommen we nog even in de uitkijktoren in het gagelbos van waaruit we een prachtig overzicht kregen te zien van het wilgen/gagelmoeras aan de noordkant. Een ijsvogel liet zich mooi zien; jagend en zittend op een tak. Ook een zwerm boeren- en huiszwaluwen boven het ven en wilde eenden en een paartje krakeenden in het ven waren mooi te zien.

We sloten de excursie af bij het bezoekerscentrum, alwaar men prima regionale bieren schonk; die met gagel viel goed in de smaak! Klinkend werd

het idee geopperd om in het voorjaar nog eens terug te komen voor een ronde door het natte deel van de heide waar we vandaag niet aan waren toe gekomen.

(Alle andere foto's, die deze dag gemaakt zijn door Aad van Gelswijk, vind je terug op de website).

boek

Eind deze maand verschijnt het boek 'Natuurgebieden in Noord-Brabant, Ontstaan, Ontginning en Natuurontwikkeling'. Van de belangrijkste natuurgebieden in Noord-Brabant wordt verteld hoe ze zijn ontstaan, welke ontginningen er hebben plaatsgevonden en in welke mate natuurontwikkeling de biodiversiteit van die gebieden heeft beïnvloed. Niet alleen de huidige stand van zaken wordt goed weergegeven, er is in dit boek ook veel aandacht besteed aan de vraag wat natuurontwikkeling ons de laatste tijd heeft gebracht. Tot eind december €34,95
Uitgever Pictures publishers

nationale vogeltrekdag

Tijdens de landelijke vogeltrekteldag op zaterdag 30 september, de EuroBirdwatch, is de spreeuw het meest geteld, gevolgd door vink en graspieper.

Duizenden vogelaars over het hele land telden op meer dan 115 verschillende locaties alle trekvogels die langs vlogen: in totaal 244.193 vogels, verdeeld over 199 soorten. [Meer lezen.....](#)

Onze vogelwerkgroep zou twee posten bemannen. Bij de uitkijktoren langs het kanaal in Haghorst en op het oude wegviaduct achter het Bastionhotel. Deze laatste telpost leverde vanwege slechte weersomstandigheden zo weinig gegevens op dat deze 's morgens is verlaten. Wat de andere zes telposten in Midden-Brabant hebben zien overvliegen kun je [hier](#) zien.

landelijkedagsovon

Op zaterdag 2 december wordt de Landelijke dag georganiseerd door Sovon en Vogelbescherming, het jaarlijkse evenement voor alle vogeltellers en andere actieve natuurliefhebbers in Nederland. Een dag vol ontmoetingen, laatste resultaten, signersessies, inspirerende verhalen van topsprekers over vogelonderzoek en meer dan 80 stands met boeken, optiek, reizen en vogelorganisaties. [Aanmelden.....](#)

Waarneming.nl

waarneming.nl

Eind 2003 werd Waarneming.nl opgericht. Inmiddels is men heel wat jaren verder en zijn er veel waarnemingen doorgegeven, ook door enkele leden van onze Vogelwerkgroep.

- **naturetoday**

Sinds de lancering van het platform zijn er 807.380 buizerds ingevoerd. Dit is daarmee de meest gemelde soort. Een zingende vink in Doetinchem was vorige week de 50 miljoenste!

Het opschrijven van waarnemingen in een boekje is een zeldzaam fenomeen geworden. De laatste jaren stijgt het aantal gebruikers flink. In 2015 en 2016 werden er zelfs 7 miljoen waarnemingen per jaar doorgegeven. Dit is te danken aan meer dan 80.000 gebruikers die door weer en wind, trouw hun waarnemingen doorgeven. Dat maakt Waarneming.nl het grootste natuurplatform van Nederland. Op Waarneming.nl staan inmiddels 9 miljoen foto's en 38.000 geluidsopnames verspreid over 22.584 soorten. Dit is een ongekend aantal.

netwerken

Een mooie dag voor een interessante rondleiding door bosgebied Turkaa. Wethouder Bloemsma liep met Peer Busink een rondje door het bos, waarbij ze uitleg kreeg over de werkzaamheden die de natuurwerkgroep Hilvarenbeek uitvoert in Turkaa. Eén maal per maand worden er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Geelgors en nachtzwaluw profiteren hiervan.

steenuil

Al meer dan tien jaar is Uilenwerkgroep Tilburg e.o. actief in ons werkgebied, verdeeld in twee groepen; de kerkuil en de steenuil. Hierbij het verslag over de werkzaamheden over de steenuil.

- **Jan van Rijsewijk**

Mei: Het broedseizoen is in ons gebied goed verlopen. Zoals ook landelijk, lieten onze steenuilen een positief resultaat zien. Vanwege geplande vakanties zijn we al vroeg met de controles begonnen. Dat is ook de rede dat we steeds jongen aantreffen van enkele dagen oud waarbij het vrouwtje veelal aanwezig was (zie foto). In 35 kasten is er gebroed. Hierin zijn 112 jongen geteld. Een gemiddelde dus van iets meer dan drie. Dat ze ook allemaal zijn uitgevlogen is onwaarschijnlijk. Allerlei oorzaken zorgen er voor dat maar een klein deel de volwassenheid bereikt.

Opvallend was een melding van een vrij broedgeval aan de rand van Loon op Zand onder het dak van een rijtjeshuis. De hele buurt heeft genoten van de jonge uiltjes in hun tuinen. Over cultuurvolgers gesproken!

Resultaat in het hele gebied: (Tilburg/N , Udenhout, Biezenmortel, Berkel-Enschot, Moerenburg en Loon op Zand):

Broedgevallen 34

Aantal jongen 112

Vrij broedgevallen (b.v. onder daken of in schuren) 2

Territoria (zeker aanwezigheid van een steenuilenpaar) 3

Activiteit (b.v. braakballen gevonden in de nestkast) 2

November: Deze maand zijn we begonnen om alle kasten te verschonen en hier en daar

te repareren. Ook verplaatsen we een enkele kast naar een geschiktere plaats.

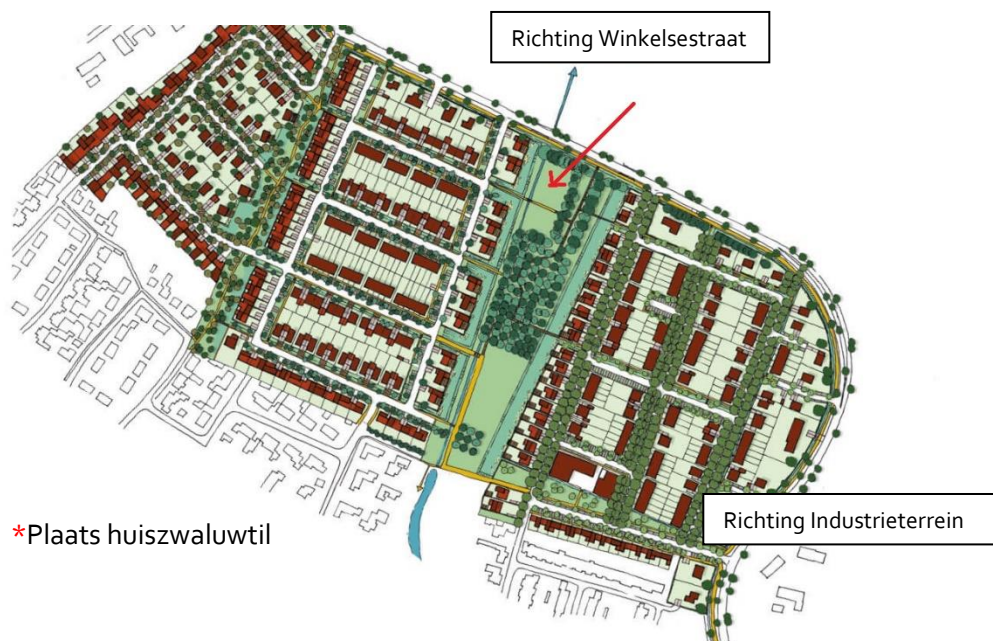
Lees meer steenuilennieuws in [UILENWERK](#)

huiszwaluwtoeren

De laatste van de drie huiszwaluwtoeren is afgelopen september geplaatst in Udenhout, in de buurt van het nieuwe bouwplan 'Den Bogerd'. Meningingen over de juiste plaats zijn verdeeld.

- Jan van Rijsewijk

De til staat min of meer verborgen in het midden van een in carré staande oude populierenbomen die de aanliegroute beperkt. In het open gebied dichterbij de huidige bebouwing worden bomen geplant. De dichtstbijzijnde bestaande kolonies vind je op het industrieterrein (500 m.) en Winkelsestraat (450m.). Wel is er de komende jaren, vanwege bouwactiviteiten, voldoende modder/leem te vinden.

*Plaats huiszwaluwtil
